שיעור על תיקון עולם לכיתות ז'–ט' · חינוך, ערכים ומעורבות. שמונה שלבים, שלושה מסלולים (רגיל, חנ"מ, עולים), מצגת ודף להדפסה לכל שלב.

מערך 45 דקות

זמן	שלב	מה עושים
0–3	פתיחה	כותבים על הלוח "תיקון עולם" ושואלים: "מה שבור בעולם – ומה אפשר לתקן?" אוספים מילים בלי לשפוט.
3–10	שלב א' – מה זה תיקון עולם?	מקרינים את המצגת: מאיפה בא הביטוי "תיקון עולם" (משנה, תפילה, הגות, היום).
10–16	שלב ב' – מעשים קטנים – שינוי גדול	מציגים את "מעגלי ההשפעה": אני החברים והכיתה בית הספר הקהילה והעולם.
16–30	שלב ג' – הזדמנות שנייה ומישהו שמאמין	שאלות לפני הצפייה (2 דק'). מקרינים את סרטון הפתיחה מהקישור באתר (נפתח בחלון חדש).
30–37	שלב ו' – טוב ברשת	קוראים "מוות וחיים ביד לשון" ומציגים את חמש שאלות הבדיקה לפני ששולחים.
37–45	שלב ח' – רפלקציה, אתגר ותעודה	יומן רפלקציה – כתיבה אישית שקטה.

מערך 90 דקות

זמן	שלב	מה עושים
0–4	פתיחה	שאלת פתיחה "מה שבור בעולם – ומה אפשר לתקן?", מציגים את מפת שמונת השלבים ואת הכותרת "מתקנים עולם – מעשה אחד בכל פעם".
4–15	שלב א' – מה זה תיקון עולם?	מקרינים את המצגת: מאיפה בא הביטוי "תיקון עולם" (משנה, תפילה, הגות, היום).
15–25	שלב ב' – מעשים קטנים – שינוי גדול	מציגים את "מעגלי ההשפעה": אני החברים והכיתה בית הספר הקהילה והעולם.
25–41	שלב ג' – הזדמנות שנייה ומישהו שמאמין	שאלות לפני הצפייה (2 דק'). מקרינים את סרטון הפתיחה מהקישור באתר (נפתח בחלון חדש).
41–53	שלב ד' – התנדבות וקהילה	מציגים תחומי התנדבות ושואלים: "מי כבר התנדב? איפה?"
53–63	שלב ה' – שומרים על העולם	קוראים את שלושת המקורות על שמירת הבריאה ושואלים: מה הם מבקשים מאיתנו היום?
63–73	שלב ו' – טוב ברשת	קוראים "מוות וחיים ביד לשון" ומציגים את חמש שאלות הבדיקה לפני ששולחים.

זמן	שלב	מה עושים
73–83	שלב ז׳ – פרויקט השינוי שלנו	מציגים רעיונות לפרויקטים ומשחק "סדר הצעדים".
83–90	שלב ח׳ – רפלקציה, אתגר ותעודה	יומן רפלקציה – כתיבה אישית שקטה.

יצרה: רוית ראש בן ישי

שלב ז׳ (פרויקט השינוי) יכול להתפתח לפרויקט כיתתי של כמה שבועות. סרטון הפתיחה (שלב ג׳) נפתח מהאתר.

דגשים להנחיה

- שיחה בטוחה: קובעים מראש: מקשיבים בלי לצחוק, מותר לדלג, לא מספרים סיפורים אישיים של אחרים.
- מתאים לכל הכיתות: המקורות מוצגים כמקורות תרבות וערכים, ולצדם ערכים אוניברסליים. התכנים ניטרליים, לא פוליטיים, ומתאימים לכיתות ממלכתיות וממלכתיות-דתיות.
- סרטון הפתיחה: הסרטון נפתח בחלון חדש. הוא מזכיר עבר של הסתבכות בפשע וכלא נוער, ולכן כדאי לצפות בו לפני השיעור. בכיתה מדברים על הרעיון – הזדמנות שנייה ומבוגר אחד שמאמין – בלי להתעכב על פרטים אישיים של המספר.
- הזדמנות שנייה – ברגישות: ייתכן שבכיתה יש תלמידים עם עבר מורכב או עם בני משפחה כאלה. מדברים על בחירות ועל אמון, לא על "ילדים רעים". לא מבקשים לשתף.
- בלי שיפוט: במשחקי המיון מטרת הדיון היא להבין – לא לשפוט אנשים. "כוונה טובה – משהו חסר" היא הזדמנות לשפר, לא לבקר.
- פרויקט אמיתי: בחרו יחד פרויקט אחד או שניים לביצוע בפועל. כדאי לתאם עם הרכזת החברתית ולשתף הורים.
- חנ"מ: מסלול חנ"מ: טקסט מקוצר, פחות אפשרויות בכל שאלה ופחות פריטים. מומלץ לקרוא בקול ולעבוד בזוגות.
- עולים: מסלול עולים: מילות מפתח באנגלית ליד הכותרות, תרגום קצר לכל מקור ותקציר באנגלית לסיפור.
- מצב מקרן: בכל דף יש כפתור "מצב מקרן" שמגדיל את הכתב ומסתיר תפריטים – נוח להפעלה מול הכיתה. בכל שלב יש גם מצגת עם הערות למורה.

רגישות ושיתוף

1. אם תלמיד/ה משתף/ת בקושי אישי (למשל בעקבות הדיון על הזדמנות שנייה): מקשיבים ברוגע ואומרים "תודה ששיתפת".
2. לא מבקשים פרטים מול הכיתה. מציעים לדבר אחרי השיעור.
3. לא מבטיחים סודיות כשיש חשש לפגיעה – מסבירים בעדינות שנעזרים במי שיכול לעזור.
4. מעבירים מידע ליועצת לפי נוהלי בית הספר.
5. חוזרים לתלמיד/ה בימים הבאים: "רציתי לבדוק מה שלומך."

מקורות העזרה לתלמידים: פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.